

Skolekøkkenundervisningen fra et pædagogisk og et organisatorisk Synspunkt.

Foredrag af den svenske Skolekøkkenlærerinde Ingb. Valin,

gengivet af Form. f. Pæd. Foren. f. Husholdnings- og Skolekøkkenlærerinder, Petra Laugesen.

Frk. Valin skelnede mellem to Hovedgrupper af denne Undervisning: 1) *Almindelig Undervisning i huslig Økonomi* og 2) *Faguddannelse* (f. Eks. for Tjenestepiger eller Lærerinder i huslig Økonomi). — — —

„Den almindelige Underv. i h. Ø. gives paa mange forskellige Maader, ikke alene afhængig af Elevernes Alder, men ogsaa af andre ydre Forhold, som f. Eks. Undervisningstidens Længde, Antallet af Deltagere i et Kursus, Lokalets Størrelse og Form, Mængden af Inventar og af Penge, om Undervisningen foregaar i Byen eller paa Landet, i et Skolekøkken eller i Hjemmet, o. s.v.“

„Det burde være klart, at man, naar man vil udarbejde *Planen* for et Undervisningskursus af hvad Slags det end maa være, først og fremmest tænke over: „hvad er *Maalet* for denne Undervisning?“ Jeg tror, at man naar Spørgsmaalet gælder vort Æmne, ofte gør sig skyldig i den Forsømmelse ikke fra første Begyndelse at *klargøre sig Maalet*, og derfor ikke altid arbejder saa maalbevidst og planmæssigt, som det var at ønske.“

Til en vis Grad bør Maalet naturligvis være det samme for alle de forskellige Former af Underv. i husl. Øk., nemlig: at vække Elevernes Interesse og Agtelse for husligt Arbejde, og at give dem de nødvendige Forudsætninger herfor ved at vække og udvikle deres Sans for Renlighed, Orden og Nøjagtighed som de ledende Principer ved Arbejdet, og ved at bibringe dem visse praktiske og teoretiske Kundskaber, som skal kunne hjælpe dem til at udføre dette Arbejde mere og mere tilfredsstillende, saavel i hygiejnisk som i økonomisk Henseende.“

„Naar Talen er om dette sidste, Kundskabsmeddelelsen, bliver Maalet naturligvis meget forskelligt. — Og dog er det især her, tror jeg, at vi oftest tager Fejl i

vor Husholdningsundervisning, idet vi ikke sætter bestemt Skel mellem *Fagundervisning* og hvad jeg kalder den *almindelige* Undervisn. — Som Følge deraf skelner Folk i al Almindelighed heller ikke mellem disse to Ting, og deraf kommer det, at man saa ofte hører nedsettende Udtalelser om det ene el. d. a. Skolekøkken- eller Husmoderkursus, som ikke har givet de Resultater, man havde ventet sig m. H. t. Deltagerens Dygtighed og Kundskaber. Det er imidlertid ikke rimeligt at forlange, at en ung Pige, som har gennemgaaet et alm. Skolekøkkenkursus el. et Husmoderkursus paa nogle faa Maaneder, selvstændigt skal kunne udføre alle Arbejderne i en Husholdning paa en fuldt tilfredsstillende Maade — ligesaa lidt som man kan vente Fagdygtighed i Syning eller i Snedkerarbejde af den, der har gennemgaaet Folkeskolekursus el. et andet kortere Kursus i disse Fag. — Men vi er, som sagt, delvis selv Skyld i dette. Vi søger — i den bedste Mening — at proppe vore Elever med saa meget som muligt af Kundskaber og Færdigheder, i den Tro, at *dette* er den bedste Maade at vække deres Interesse paa og skal være det vigtigste Udbytte af deres Kursus. — Med den bedste Vilje af Verden kan vi under saadanne Forhold ikke undgaa, at den anden og vigtigere Side af Undervisningen bliver for lidt paaagtet — Arbejdets *Kvalitet* kommer til at lide under, at man lægger for megen Vægt paa dets *Kvantitet*.“

„Vigtigere end Mængden af de indvundne Kundskaber, er det, at selve *Kundskabsstrangen* bliver vakt, saa den kan føre til et fortsat Studium paa egen Haand, samt at man lægger en god *Grund* for en saadan stadig fortsat Indvinding af Kundskaber og Færdigheder. Den *gode Grund* for det huslige Arbejde bør være Renlighed, Orden og Punktighed. Heldigvis er det muligt at indprænte disse Principer allerede

paa et Undervisningsstadium, hvor Elevernes Alder og Umodenhed gør det nødvendigt, eller *burde* gøre det nødvendigt at begrænse denne Undervisnings Kundskabsmateriale ret stærkt.“

„Som det første og vigtigste Maal for Undervisningen i et Skolekøkken maa vi sætte det, at Eleverne opdrages, og at deres praktiske Evner vækkes og udvikles. Først i anden Række kommer Erhvervelsen af en vis Kundskabsmængde, da det jo er et forholdsvis lille Antal af Eleverne, der faar nogen umiddelbar Anvendelse for deres Kundskaber i Madlavning; og af Mangel paa Øvelse glemmer de øvrige ofte, hvad de har lært, inden der kræves en Husmoders Arbejde af dem. Hvad derimod *alle* har Anvendelse for og har Lejlighed til daglig at øve sig i og derved komme til at gøre mere og mere fuldkomment, det er Orden og Renlighed, det praktiske Overblik, den praktiske Omtanke og Haandelaget, som enhver Kvinde har Brug for, hvilken Sysselsættelse eller Stilling i Samfundet hun end har.“

„Midlet til at naa dette Maal, er dels selve det praktiske Arbejde og dels den grundlæggende Undervisn. om Materiale og Metoder for dette — med ét Ord den „Teori“ — som ej maa savnes, hvis de praktiske Øvelser skal blive virkelig frugtbringende.“

„Et omsorgsfuldt Udvalg og en streng Vragen af unødvendige eller altfor tidsspildende Ting er absolut nødvendigt, for at den korte Undervisningstid kan blive udnyttet paa bedste Maade.“ —

„Efter at man har bestemt, *hvad* der bør tages med ved et saadant grundlæggende Kursus, maa man ordne Materialet paa passende Maade, saa at man stadig ved Undervisningen gaar fra det lettere og enklere til det sværere og mere sammensatte. Dette er en gammel velkendt pædagogisk Regel, som man længe har benyttet paa den øvrige Under-